

KOMBINATORYKA

HARALD KAJZER ZST nr 2 im. Mariana Batko

ZASADA MNOŻENIA

ZAŁÓŻMY, ŻE WYNIK JAKIEGOŚ DZIAŁANIA ZALEŻY OD KOLEJNO PODEJMOWANYCH DECYZJI. PRZY PODEJMOWANIU PIERWSZEJ MAMY n_1 MOŻLIWOŚCI, DRUGIEJ n_2 ITD., A PRZY OSTATNIEJ n_k MOŻLIWOŚCI, LICZBA RÓŻNYCH WYNIKÓW, KTÓRE MOŻEMY OTRZYMAĆ WYNOŚI:

$$n_1 \cdot n_2 \cdot \dots \cdot n_k$$

PERMUTACJE

NIECH DANY BĘDZIE ZBIÓR 5-ELEMENTOWY $\{1,2,3,4,5\}$. ILE MOŻEMY UTWORZYĆ CIĄGÓW ZŁOŻONYCH ZE WSZYSTKICH ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PIERWSZY ELEMENT WYBIERAMY NA 5 SPOSOBÓW

DRUGI ELEMENT WYBIERAMY NA 4 SPOSOBY

TRZECI ELEMENT WYBIERAMY NA 3 SPOSOBY ITD.

ZATEM 5-WYRAZOWE CIĄGI UTWÓZRYMY NA $5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$ RÓŻNYCH SPOSOBÓW.

PERMUTACJE

PERMUTACJĄ ZBIORU n -ELEMENTOWEGO NAZYWAMY KAŻDY n -WYRAZOWY CIĄG UTWORZONY ZE WSZYSTKICH ELEMENTÓW TEGO ZBIORU. ILOŚĆ PERMUTACJI ZBIORU n -ELEMENTOWEGO OBLICZAMY:

$$P_n = n! = n \cdot (n - 1) \cdot \dots \cdot 2 \cdot 1$$

$$0! = 1$$

PERMUTACJE

przykłady

1. ILE MOŻNA UTWORZYĆ RÓŻNOWARTOŚCIOWYCH CIĄGÓW 6-WYRAZOWYCH ZE ZBIORU 6-ELEMENTOWEGO.

$$6! = 6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$$

2. ILE JEST PERMUTACJI ZBIORU 4-ELEMENTOWEGO, W KTÓRYCH 1 I 2 NIE WYSTĘPUJĄ OBOK SIEBIE.

Policzymy ile jest permutacji, w których 1 i 2 występują obok siebie i odejmiemy od ilości wszystkich permutacji

{1,2,3,4}

$$4! - 2! \cdot 3 \cdot 2 = 24 - 12 = 12$$

Ilość wszystkich permutacji

Ilość permutacji, w których 1 i 2 występują obok siebie

WARIACJE BEZ POWTÓRZEŃ

NIECH DANY BĘDZIE ZBIÓR 5-ELEMENTOWY $\{1,2,3,4,5\}$.
ILE MOŻNA UTWORZYĆ CIĄGÓW 3-WYRAZOWYCH,
W KTÓRYCH WYRAZY SIĘ NIE POWTARZAJĄ?

PIERWSZY ELEMENT WYBIERAMY NA 5 MOŻLIWOŚCI

DRUGI ELEMENT WYBIERAMY NA 4 MOŻLIWOŚCI

TRZECI ELEMENT WYBIERAMY NA 3 MOŻLIWOŚCI

ZATEM 3-WYRAZOWE CIĄGI UTWORZYMY NA $5 \cdot 4 \cdot 3$
RÓŻNYCH SPOSOBÓW.

WARIACJE BEZ POWTÓRZEŃ

k -WYRAZOWĄ WARIACJĄ BEZ POWTÓRZEŃ WYBRANĄ ZE ZBIORU n -ELEMENTOWEGO NAZYWAMY KAŻDY k -WYRAZOWY RÓŻNOWARTOŚCIOWY CIĄG UTWORZONY Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU. ILOŚĆ k -WYRAZOWYCH WARIACJI BEZ POWTÓRZEŃ WYBRANYCH ZE ZBIORU n -ELEMENTOWEGO OBLICZAMY:

$$V_n^k = \frac{n!}{(n-k)!}$$

WARIACJE BEZ POWTÓRZEŃ

przykłady

ILE RÓŻNYCH PIĘCIOCYFROWYCH LICZB MOŻNA UTWORZYĆ Z CYFR $0, \dots, 9$ JEŻELI CYFRY NIE MOGĄ SIĘ POWTARZAĆ?

PIĘCIOWYRAZOWE WARIACJE BEZ POWTÓRZEŃ WYBRANE ZE ZBIORU 10-ELEMENTOWEGO.

NIE MOŻEMY JEDNAK WYBRAĆ ZERA NA POZATKU, BO TAKA LICZBA NIE BĘDZIE PIĘCIOCYFROWA!

$$9 \cdot 9 \cdot 8 \cdot 7 \cdot 6 = 27216$$

PIERWSZY ELEMENT
WYBIERAMY NA
9 SPOSOBÓW,
BO ORZUCAMY 0
NA POZATKU

DRUGI ELEMENT
WYBIERAMY NA
9 SPOSOBÓW,
BO JEDEN ELEMENT
JUŻ ZOSTAŁ
WYBRANY

WARIACJE Z POWTÓRZENIAMI

NIECH DANY BĘDZIE ZBIÓR 5-ELEMENTOWY $\{1,2,3,4,5\}$. ILE MOŻNA UTWORZYĆ CIĄGÓW 3-WYRAZOWYCH?

PIERWSZY ELEMENT WYBIERAMY NA 5 MOŻLIWOŚCI

DRUGI ELEMENT WYBIERAMY NA 5 MOŻLIWOŚCI

TRZECI ELEMENT WYBIERAMY NA 5 MOŻLIWOŚCI

ZATEM 3-WYRAZOWE CIĄGI UTWORZYMY NA $5 \cdot 5 \cdot 5 = 5^3$ RÓŻNYCH SPOSOBÓW.

WARIACJE Z POWTÓRZENIAMI

k -WYRAZOWĄ WARIACJĄ Z POWTÓRZENIAMI WYBRANĄ ZE ZBIORU n -ELEMENTOWEGO NAZYWAMY KAŻDY k -WYRAZOWY CIĄG UTWORZONY Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU. ILOŚĆ k -WYRAZOWYCH WARIACJI Z POWTÓRZENIAMI WYBRANYCH ZE ZBIORU n -ELEMENTOWEGO OBLICZAMY:

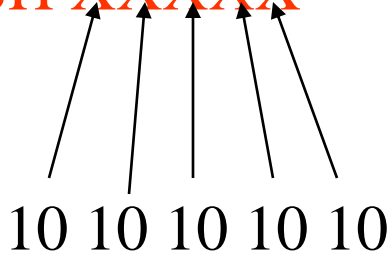
$$W_n^k = n^k$$

WARIACJE Z POWTÓRZENIAMI

przykłady

ILE JEST NUMERÓW REJESTRACYJNYCH W CHORZOWIE ZŁOŻONYCH Z SAMYCH CYFR?

SH XXXXX

PIĘCIOWYRAZOWE WARIACJE Z POWTÓRZENIAMI
WYBRANE ZE ZBIORU 10-ELEMENTOWEGO:

$$W_{10}^5 = 10^5$$

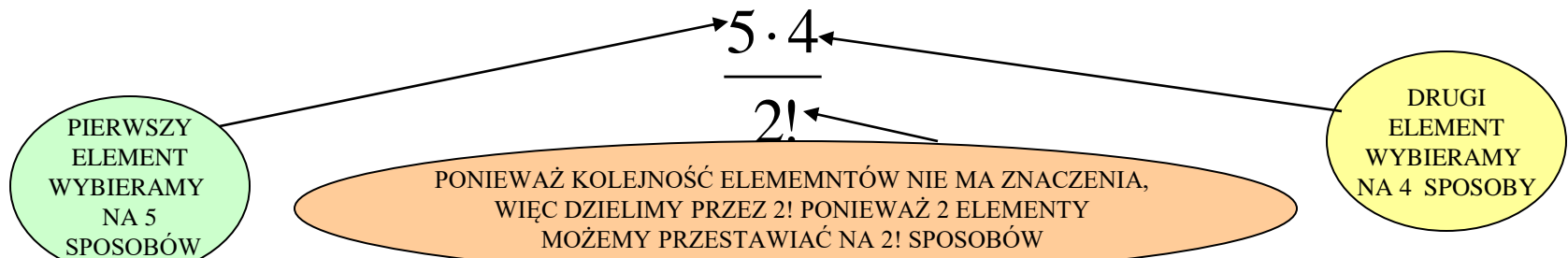
KOMBINACJE {1,2,3,4,5}

NIECH DANY BĘDZIE ZBIÓR 5-ELEMENTOWY {1,2,3,4,5}.
ILE MOŻNA UTWORZYĆ PODZBIORÓW (KOLEJNOŚĆ
WYSTĘPOWANIA ELEMENTÓW NIE MA ZNACZENIA)
1-ELEMENTOWYCH,
Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PODZBIORÓW JEDNOELEMENTOWYCH JEST 5.

ILE MOŻNA UTWORZYĆ PODZBIORÓW 2-ELEMENTOWYCH,
Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PODZBIORÓW DWUELEMENTOWYCH JEST 10

KOMBINACJE {1,2,3,4,5}

ILE MOŻNA UTWORZYĆ POZBIORÓW 3-ELEMENTOWYCH,
Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PODZBIORÓW TRÓJELEMENTOWYCH JEST 10

$$\frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{3!} = 10$$

3-ELEMENTY MOŻEMY
PRZESTAWIĆ NA 3! SPOSOBÓW

ILE MOŻNA UTWORZYĆ POZBIORÓW 4-ELEMENTOWYCH,
Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PODZBIORÓW CZTEROELEMENTOWYCH JEST 5

$$\frac{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2}{4!} = 5$$

KOMBINACJE {1,2,3,4,5}

ILE MOŻNA UTWORZYĆ POZBIORÓW 5-ELEMENTOWYCH,
Z ELEMENTÓW TEGO ZBIORU?

PODZBIORÓW PIĘCIOELEMENTOWYCH JEST 1

$$\frac{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1}{5!} = 1$$

k -ELEMENTOWĄ KOMBINACJĄ WYBRANĄ ZE ZBIORU n -
ELEMENTOWEGO NAZYWAMY KAŻDY k -ELEMENTOWY
PODZBIÓR TEGO ZBIORU.

ILOŚĆ k -ELEMENTOWYCH KOMBINACJI WYBRANYCH ZE
ZBIORU n -ELEMENTOWEGO OBLICZAMY:

$$C_n^k = \binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)!k!}$$

KOMBINACJE

przykłady

NA ILE SPOSOBÓW MOŻNA WYBRAĆ
3-OSOBOWĄ DELEGACJĘ Z GRUPY 10 OSÓB?

$$\frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{3!} = \frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{1 \cdot 2 \cdot 3} = 10 \cdot 3 \cdot 4 = 120$$

NA ILE SPOSOBÓW MOŻNA SKREŚLIĆ
6 LICZB Z 49?

$$\frac{49 \cdot 48 \cdot 47 \cdot 46 \cdot 45 \cdot 44}{6!} = \frac{49 \cdot 48 \cdot 47 \cdot 46 \cdot 45 \cdot 44}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} = 49 \cdot 47 \cdot 46 \cdot 3 \cdot 44$$

ZADANIA Z MATUR

INFORMATOR MATURALNY ZESTAW P3

Zadanie 20. (1 pkt)

Wybieramy jedną liczbę ze zbioru $\{3,4,5\}$ i jedną liczbę ze zbioru $\{2,3\}$. Na ile sposobów można wybrać te liczby tak, aby ich suma była liczbą nieparzystą?

A. 3

B. 4

C. 5

D. 6

ZADANIA Z MATUR

INFORMATOR MATURALNY

11. W kolejce do kasy biletowej ustawiły się cztery dziewczynki i pięciu chłopców. Liczba wszystkich możliwych ustawień osób w tej kolejce wynosi

- a) $4! + 5!$.
- b) $9!$.
- c) $4 \cdot 5$.
- d) $4! \cdot 5!$.

ZADANIA Z MATUR

INFORMATOR MATURALNY

Zadanie 10. (1 pkt)

Ile jest wszystkich liczb naturalnych dwucyfrowych, w których obie cyfry są parzyste?

A. 16

B. 20

C. 24

D. 25

ZADANIA Z MATUR

MATURA PRÓBNA LISTOPAD 2010

Zadanie 31. (2 pkt)

Oblicz, ile jest liczb naturalnych czterocyfrowych, w których zapisie pierwsza cyfra jest parzysta, a pozostałe nieparzyste.

ZADANIA Z MATUR

MATURA MAJ 2012

Zadanie 24. (1 pkt)

Flagę, taką jak pokazano na rysunku, należy zszyć z trzech jednakowej szerokości pasów kolorowej tkaniny. Oba pasy zewnętrzne mają być tego samego koloru, a pas znajdujący się między nimi ma być innego koloru.

Liczba różnych takich flag, które można uszyć, mając do dyspozycji tkaniny w 10 kolorach, jest równa

A. 100

B. 99

C. 90

D. 19

ZADANIA Z MATUR

MATURA PRÓBNA Z OPERONEM 2012

Zadanie 22. (1 pkt)

W turnieju szachowym, rozgrywanym systemem każdy z każdym, bez rewanżu, miało brać udział 8 zawodników. Jeden z nich zrezygnował. Liczba zaplanowanych rozgrywek zmniejszyła się o:

A. 1

B. 14

C. 7

D. 8

ZADANIA

1. NA ILE SPOSOBÓW MOŻNA POSADZIC 10 OSÓB NA 10 NUMEROWANYCH MIEJSCACH?
2. ILE JEST PERMUTCJI ZBIORU 5-ELEMENTOWEGO, W KTÓRYCH 2 *i* 3 NIE WYSTĘPUJĄ OBOK SIEBIE?
3. ILE MECZÓW ZOSTANIE ROZEGRANYCH W EKSTRAKLASIE PIŁKARSKIEJ JEŻELI LCZY ONA 16 ZESPOŁÓW GRA SIĘ KAŻDY Z KAŻDYM W RUNDZIE JESIENNEJ I WIOSENNEJ.
4. ILE JEST LICZB 6-CYFROWYCH UTWORZONYCH Z CYFR 0,1,...,9 JEŻELI:
  1. CYFRY NIE MOGĄ SIĘ POWTARZAĆ;
  2. CYFRY MOGĄ SIĘ POWTARZAĆ?